

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Majjelenik a lap minden
szertán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Félévre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzet
centim. tér ára 4 kr. Bélyegil-
lek minden hirdetés után 30 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Erdély.

(Atticusnak — Beksics Gusztávnak — most megjelent röpiratából adjuk ezt a reánk nézve különösen nagyérdeklő részletet. Szerző, a kitünő publicista, erdélyrészi képviselő is, a ki közelebről látja állapotainkat.)

Alig van kérdés, melyről annyiszor és oly részletesen nyilatkoztam volna munkáimban, mint éppen Erdélyről és ezzel kapcsolatban Erdélyben a magyar államessze megszilárdításának kérdéséről.

A magyar társadalom Erdélyben sokkal gyengébb — kivéve természetesen a Székelyföldet — hogysem a magyar állami érdekeknek kellő mérvben hordozója tudna lenni. Erdélyt tényleg nem bírja a magyar társadalom, hanem csakis a magyar állam erejénél fogva. Nincs sokféle már magyar kézben a földbirtok. A volt Királyföldről e tekintetben szólni is felesleges. De magukon az oláhok által lakott területeken is mindinkább összezugsorodik a magyar kéz által tartott föld.

Az ipar és kereskedelem csak részben van magyar kezében. A szászöldi ipar nemcsak nem fejlődik, hanem inkább visszaesett. De mégis sokkal fejlettebb és a vagyonszágnak sokkal bővebb forrása, mint általában a többi erdélyi ipar s névszerint a székely ipar.

Az intelligenciában nem uralkodik többé kizárólag a magyar elem. Erdély értelmisége, mely régebben csak magyar volt, most már háromfelé szakadt; magyar, szász és oláh. És e három értelmiségi tömb ellenséges tábor gyanánt csap össze.

S a mint fel van darabolva az intelligencia, úgy oszlik fel az erdélyi magyar társadalom a faji kizárólagosság alapján. A magyar, szász és oláh társadalom külön él egymástól önmagának.

Nincs magyar kézben az egyházi hatalom, amitán egyik legnagyobb baj Erdélyben. Nemzetiségi vallási és vallási autonómia van a szászok és románok legnagyobb Söt meg van a nemzetiségi választó vonalnal a vallásban a katolicus oláhoknál is.

Maga a közigazgatás sincs Erdély minden pontján magyar kézben. A szász városi és megyei autonómia felett, legalább jelentékeny részben, a szászok rendelkeznek. És vannak most már vidékek Erdélyben, hol a közigazgatásban oláhok kezdenek dominálni. Ez csak feletébb természetes volna s mi kifogást sem lehetne tenni, ha a magyar állami érdek nem szenvedne. Ha a szászok és románok, különösen azok, kik hatalomra törekcszenek, át volnának hatva a magyar állameszme által. Mivel azonban a legtöbb esetben ennek ellenkezője áll, komolyan kell attól tartania, hogy Erdély több

pontján betör a közigazgatásba a nemzetiségi particularismus.

A magyar állam, sőt az erdélyi magyar társadalom e veszélyvel szemben nagy erőfeszítéseket tesz. Szinte bámulni kell, mint tudja megvédeni számos ponton a magyar állami érdekeket egy-egy maroknyi magyarság, sőt egy-két magyar ember. Néhány főhivatalnok buzgalmat és sikereit pedig csakis a hazaszeretet nagysága magyarázza meg azon pontokon, hol rajtuk és környezetükön kívül alig van a magyar állameszmének hive. De mégis kérdéses, vajon nem lesz-e még rosszabbá a helyzet s nem fordul-e magyar állami érdekek ellen Erdély több pontján a közigazgatás is? Nem most, hanem egy távolabb jövőben.

Nem festek szürkére szürkét. Alarmot sem akarok. Különbösen is ezen, Erdélyre vonatkozólag tud van a közvélemény, mely most már tudja, hogy a Királyhágon túl bajok vannak. Izgatni, gyűlöltre ingerelni sem akarok egyik nemzetiség ellen sem.

Sőt éppen megfordítva, sokszor kimutattam, különösen azt, hogy a béke, a testvéri kéz nyújtása legalább is oly mértékben érdekükben van Erdély román és németajku polgárainak, mint a magyaroknak és a magyar állameszmének.

De az önámítás keserűen bősülná meg magát Erdélyben. Tisztában kell lenni az iránt, hogy a királyhágon túl a bomlásnak veszedelmes csirái léteznek, melyeket ártalmatlanokká kell tenni.

Tisztában kell lenni, hogy Erdélyben — a Székelyföld kivételével — bizonyos korhadási processus megy végbe. És hogy sok laza anyag van ott, melyet könnyen felkaphat és elsodorhat az első zivatar.

Kevésbé szabad illúziókban élünk Erdélyt illetőleg, mint ellenségeinknek s jóbarátainknak. Meg kell értünk, miért került Erdély közelebb a Kelethez, ép oly arányban, mint ahogyan fejlődött a keleti kérdés. Magyaroztatást kell adnunk, miért jutottunk oda, hogy meglehessen fenyegetni bennünket Erdély elvesztésével.

Meg kell értünk, hogy az erdélyi magyar társadalom most már nem elégséges a magyar állami érdekek bonyolult szállainak kibontására s ez érdekeknek az érintetlenségtől való megvédelmezésére.

Hogy tehát elérkezett az ideje a magyar állam cselekvésének azon mértéken túl, melyben cselekedett eddig.

A hazugságnak, ráfogásnak, gyűlölet-szításnak szakadatlan láncolata az, melylyel szász és román izgatók elámitják a világot.

Valóban a tényekkel ellenkező hazugságok egész fergetegét kell a magyar állameszmére zúdítani, hogy

az elnyomottak részvétgerjesztő alkujában jelenhessenek meg a világ előtt. Elnyomottak a jogegyenlőség alapján. Elnyomottak a nemzetiségüknek és nyelvüknek teljes érintetlenségében. Elnyomottak tanügyi szabadságuk, vallási és közigazgatási önkormányzatok birtokában. Elnyomottak, mert nem lehetnek elnyomók. Mert nem nyomhatják el a területükön élő magyarokat és románokat. És mert nem ök rendelkeznek a magyar állam felett. Legkivált pedig, mert az állam nem ad szabadkezet a vezetőknél s nem ad épp a szászok anyagi és erkölcsi érdekei miatt.

Ezért elnyomottak ök, ezért barbár a magyar állam. Ezért kezdődik Ázsia a tömösi- és ojtói szorongással s tart Pozsonyig.

A szász és román nép zöme azonban nem gondolkodik úgy, mint a vezetők. Horváth Gyula érdekes röpirata a közel-múltban mutatta, mily pressio alatt tartják ezek azt, hogy eszköztül használhassák. Az ő zsarnokságuk teszi a szászokat elnyomottakká, nem pedig a magyar államé. Töltek kell kiszabadítani őket s nem a magyar államtól.

A békére mi sokszor kinyújtottuk és kinyújtjuk kezünket. De ök ott álltak mindig köztünk és a nép közt. Elhitették ezzel, hogy a magyar állam kinyújtott keze sújtani akar, nem pedig testvéri szorításban egyestlni.

Pedig ez a kéz valóban tudna sújtani. Husz év elég leendett a szászok gazdasági megsemmisítésére, ha a magyar állam ellenségük lett volna nekik. Csak el kellett volna terehni minden forgalmi eszközöket a szász földtől.

Csak a Székelyföldre kellett volna vinni a vasutakat.

Csak itt kellett volna állami vállalkozással felállítani gyárakat, ipartelepeket.

Csak a magyar székely városokat: Kolozsvárt, Marosvásárhelyt, Kézdi-Vásárhelyt, Sepsí-Szent-Györgyöt kellett volna emelni az állam rendelkezésére álló minden eszközzel.

A magyar állam-adóssághól csak egy töredéket kellett volna gyümölcsözőleg befektetni e városok iparába, kereskedelmébe, forgalmi eszközeibe.

Csak kicsinyben kellett volna azt cselekedni Erdélyben, mit Bismarck cselekszik Posenben nagyban.

Nem kellett volna 100 millió, mint ott, az erdélyi földbirtok magyar jellegének megvédelmezésére. Ekkora összeggel mesés dolgokat lehet vala tenni a Királyhágon túl.

Nem kellene nemcsak a szászokat és románokat hanem még az izgatókat sem kitoloncolni Erdélyből,

TÁRCZA.

Dr. Hajnald püspök receptje.

— Megtörtént krónikás adoma. —

Dr. Hajnald Lajos kalocsai érseket, a biboros főpapot, mi erdélyrésziek még maig is a magunknak vindincáljuk. „A mi püspökünk,“ „A mi jó atyánk,“ így emlegetjük még most is. A ki csak ismerte, szerette is. És mert mindenki ismerte, hát mindenki szerette is.

Ötven éves áldozásága jubeliumának alkalmából sok minden jellemző apróságot közöltek a nagy szellemű és nyájas modoru főpapról. Kár lenne az alábbi, tudtommal még ismeretlen, jellemző apróságnak feljegyeztenül maradnia, annál is inkább, mert szóról szóra megtörtént.

Egy nagyobb bérmautáról tért visszafelé „a mi püspökünk“, akkori titkára, a mostani püspök, Lőnhárt Ferencz kíséretében. Tordán, a Biasini-féle szállodában szállt meg, pár napot töltve Tordán, a bérálás érdekében. Egy barátságos vacsoráról éjjel felé tértek haza, és kora reggel indulandók voltak Gyulafehérvárra. A titkára előkéri a számlát, a mely azonban — valószínűleg a püspöki látogatás ritkaságára tekintettel — nagyobb

volt, mint a mennyire számítottak és mint a mennyit, az utközben gyakorolt jótékonykodások miatt megapadt utipénztár elbirt volna. A jámbor titkár elhalványodva jelenti főnökének latin nyelven, hogy a száz forintot meghaladó számla kifizetését az utipénztár el nem bírja. Egy püspök pedig csak nem hagyhat hátra kifizetetlen számlát — a vendéglőben. A titkár egy napi pihenést indítványoz, azalatt az ügy rendezhető lesz. A főpap azonban nem jön zavarba; hanem a kellert (Szappanyos Józsefet) Wolff Gábor gyógyszerárba küldi azonnal, éjjelkor; meghagyva, hogy „mert a püspöknek baja van,“ a gazdát is, ki jó ismerőse és nagy tisztelője volt, költsék fel; de az átadott receptét annál inkább azonnal kell megkészíteni, mert a püspök hajnalban már tovább utazik.

A gyógyszerárba küldött és ott erekléként ma is őrzött recepte a következő volt:

Rp. *Notam austriacam*
Numero
Ducenta.
D. S: Egy napi használatra.
Datum.
Dr. Haynald.

A kellner híven teljesíti a megbízást. A gyógyszerárba becsenget. A gyógyszerész segéd: Kovrig Simon (jelenleg orvostudor Szamosújvárt), a főnök rokona és meghittje, ambitiosus fiatal ember, szerencséjének tartja, hogy habár betegségében is, de a kedvelt püspöknek szolgálatára lehet, nem kelti fel a főnököt, hanem maga

lát a recept megkészítéséhez. A gyógyszer-könyvet idegenesen tüsszer is végig forgatja; de ilyen szer — nincs a patikában

Lelekendezve fut a principálhishoz.

— Gábor bácsi, baj van, beteg a püspök, és én nem tudom e receptet megkészíteni.

Gábor bácsi elolvassa a receptét. — „Nem minden-napi a recept; ezt magam igazitom el. Te csak fekdj le!“ — válaszolt nyugodtan. Aztán a titkos helyről kivesszi a titkos szert: az „egy napi használatra“ kölesön kért két darab 100 forintos osztrák banknotát szépen beteszti egy poros-skatulába, leragasztja, hagyva sőt még ostyát is ad hozzá és anélkül, hogy akár a segédnek, akár a kellnernek sejtélme is lett volna arról, hogy ez az orvos szer nem bevenni való, elküldte a rendeltetés helyére, megízelve ő exciájának, hogy használja egészséggel és ha nem hatna eléggé, szívesen fölkel és ad még az éjjel, ha kell, több dosist is.

Több dosisra azonban a püspöknek nem volt szük-sége. Nyugodtan kifizette száz forintot meghaladó vendéglői számláját és kora hajnalban hazahajtatott Gyulafehérvárra; a két darab százast posta fordultával, „egy napi használat“ után, pontosan megküldve és meg emlékezve arról, hogy mégis csak jó dolog, ha az embernek mindenfelé a hazában jó patikáriusai vannak, a kik akármi receptét éjjel is oly kézséggel teljesítenek.

Székelyfy

mint kitoloncoltatja Bismarck a lengyeleket Posenből.

Minden erőszakosság kizárásával, egyszerűen csak az erdélyi magyarok és székely elem nagyszabású gazdasági támogatása elég leendett a szászok gazdasági tönkretételére s arra, hogy az oláhság Erdély délkeleti részében gazdaságilag ne emelkedhessék.

De a 20 év legnagyobb részében történt épp az ellenkezője ennek. A szászok és románok kapták a közlekedési eszközöket. A szász ipar érdekei domináltak. Még a katonai dislocatio is a szászoknak és románoknak kedvezett.

A Királyföld nem fejlődött, igaz! De fejlődésében megállt a XVII dik században. A tizenhetedik századbeli civilizatio van ott, de civilizatio. A multban szerzett vagyon van felhalmozva Brassóban, Szébenben; de vagyon. A székelyföld ellenben szegény és kezdetleges állapotában maradt.

És a szászok, románok mégis el vannak nyomva! A magyar állam mégis üldözi őket!

De lehetetlen, hogy úgy a szász, mint a román nép józan zöme át ne lásson a célzatos hazugságok szakadozott fátyolán. Akkor azután, mikor új, valódi népvézérek támadnak, lehet békesség, testvériség köztünk.

Mert, hogy különösen Erdélynek békére van szükség, ez kétségtelen. Minél hevesebb a nemzetiségi villongás, minél nagyobb hódításokat tesz ott a magyar állam, annál erősebb Erdély, Magyarország és a monarchia.

Annál kevésbé emlegethetik Erdélyt, a keleti kérdés kapcsán.

De ha Erdélyt nem hagyjuk elveszni idegen ellenség javára, annál kevésbé dobhatjuk oda a belső ellenségek prédájának.

Erdélyt éppen a keleti bonyodalmakra való tekintetből, meg kell erősíteni.

Örömmel megerősítjük, a románok és szászok se gitségével, ha lehet. De ha nem, akkor megerősítjük elmentekre is.

E megerősítés eszközei nyilvánvalók. Emelni kell különösen Erdélyben a közigazgatás, igazságszolgáltatás színvonalát.

Lehetőleg meg kell gátolni, hogy a földbirtok magyar kézzől elveszzen. E tekintetben okvetlenül szükség van egy erdélyi pénztintézetre, melynek feladata az lenne, hogy a veszni indult birtokokat megvegye és felparcellázza, a magyar és székely nép közt ossza fel. Teremtésesen, nem ingyen, hanem helyes annuitásra.

Az Albinát csak így lehet ellensúlyozni. Saját fegyvereivel.

Ugy tudom, hogy egy ily pénztintézet létesítése a kormányköröket komolyan foglalkoztatja.

A közoktatásra Erdélyben többet kell költeni, mint eddig. Hihetetlen, mily nyomorban vannak a néptanítók, különösen a székely megyékben. A román papok és tanítók könnyen megnyerhetők anyagi érdekek segítségével.

De a mi fő, ipart kell teremteni általában Erdély magyar vidékein; de különösen a Székelyföldön.

Említettem fentebb, hogy az erdélyi kérdés főleg gazdasági kérdés; tehát kiválóan gazdasági eszközökkel kell megoldani.

De minden áron meg kell oldani, a magyar állam és magyar társadalom minden erejével.

Csak így juthatunk el a kitűzött célra: a magyar nemzeti kulturállam előcsarnokába. És elfogunk jutni, mert el kell jutnunk már a közel jövőben.

Szerencsés lesz azon államférfi, ki ide bevezeti a nemzetet; annak neve áldott leend a késő korok és késő nemzedékek előtt!

Az alsófehérmegyei régészeti, történelmi és természettudományi társulat.

Ezen társulat választmánya f. hó 25-én Csathó János elnöklété alatt gyűlést tartott, melyen 14 tag jelent meg. Nevezetesebb mozzanatait a következőkben ismerethetjük. 1) Néhai Zeyk Miklós tanár özvegye a boldogult természettudományi iratait elnökünknek adta át, ki annak a madarakra vonatkozó részleteit érdekesekeknek találván a kolozsvári muzeum orvostermészettudományi szakosztályához közlés végett beküldött, miért aztán 12 ft irói tiszteletdíjat kapott, melyet mivel az özvegy azon utasítással adott vissza neki, hogy természettudományi czélokra használja fel, tehát a társulatunknak adta át. A választmány ezen ajándékot levélben köszönte meg Zeyk Miklósné urnőnek. 2) A kolozsvári muzeum egyetel Mikó Imre gróf szobrának jun. 10-iki leleplezési ünnepélyére társulatunkat is meghívta, s elnökünk az idő rövidsége miatt Dr. Kánitz Ágoston kolozsvári egyetemi ny. r. tanár urat kérte fel társulatunk képviselésére, mit szívesen és pontosan teljesítvén s erről egyetűnket értesítvén, ez a tanár ur fáradozásait köszönettel vette tu-

domásul, nem különben Tamási Áron és Zlamál Ágost társulati tagok hasonló fáradozásait is. 3) Társulatunk portómentességért és az ásatások folytathatására állam segélyért folyamodott volt az illetékes ministeriumokhoz, melynek kapcsán most a társulatot értesítették, hogy kérését nem teljesítették.

A társulat a kötelesség teljesítés megnyugtató tudatában s a magyar kultúra ápolásában itt is a saját magára hagyatottság érzetében a válaszokat szomorúan vette tudomásul, s pénzülke miatt a megkezdett ásatásokat ezen öszön nem folytatja.

Köszönetet mondott a választmány Pál István, Bartha Győző, Csécs András és Patrovits egyetli tagoknak, hogy egyetűnket a hunyadmegyei testvér egyeslet által a kenyérmezei ütközet emlékére emelt oszlop leleplezési ünnepélyénél képviselték és tudomásul vette a folyó évi „Évkönyv” kiadását teljesítő bizottság eljárását. 5) Több adomány érkezett be; nevezetesebbek: a testvéregyletek kiadványai, a tanulók újabb veretű pénzadományai, Novák Ferenc és Pál Antal által adott régi pénzek, Gyulafehérvár egyes részeinek fényképei egy értékes albumba foglalva Straubert Ödön tagtársától készítve és adva. 6) A választmány a közgyűlés idejéig f. évi november 24 ikére helyezte, melyet még egy választmányi gyűlés előz meg s melyen miként hírlik Veszely Károly társulati tag igen érdekes tárgy felolvasást kíván tartani. 7) A választmány a pénztár és muzeum megvizsgálására két bizottságot küldött ki, mire Novák Ferenc mint Gyulafehérvár város polgármestere felhozta, hogy a város monographiájának megírását határozván el, annak előkészítését és vezetését egy bizottságra ruházta és most azt ohajtáná, hogy a társulat is képviseltesse magát legalább egy taggal eme bizottságban. A választmány örömmel fogadta a polgármester ur megemlékezését s a bizottság tagjaul Veszely Károly tagtársat választotta be.

A balázsfalvi Emke-iskola megnyitása.

Az Emkének Balázsfalván alakított iskoláját f. hó 20-án nyitották meg. A megnyitó ünnepélyen az igazgató választmány részéről mint kiküldöttek megjelentek Merza Lajos főpénztáros és Szabó Sámuel választmányi tag; a vasuti üzletvezetéség nevében Éjszaky Károly fő-felügyelő. Az alsó-fehérmegyei választmányt képviselték: Csató János alispán, alelnök; Török Bertalan m. főjegyző, titkár; ifj. Gáspár János pénztáros; a Nagy-Enyed városi kör részéről ott volt Kovács Gyula polgármester, elnök; Sebestyén Sándor polg. isk. tanító, Grin A. Samu és Benedek Géza; a Gyulafehérvár városi választmányt Issekutz János titkár, a nagy-küküllőmegyei választmányt Horváth László kir. tanfelügyelő elnök képviselték. A vidékről megjelentek még: Splényi Árpád báró birtokos (M-Pánád), Cseresnyés Ödön ev. ref. lelkész Gaál Miklós kath. lelkész. Az vendégeket a vasuti induló háznál a balázsfalvi Emke kör tisztikara és tagjai várták mint ilyenek ott voltak: Enyedi Lajos kir. járásbíró alelnök, Tornya Lajos körjegyző, Simonffy Alajos főszolgabíró, Pongrácz Géza szolgabíró, Ágoston Mózses ref. lelkész, Dániel István és Mihály, Simbenger Sámuelon és Szöllösi Samu, Pongrácz Gergely Simon stb. A vendégeket Simonffy Alajos főszolgabíró üdvözölte a város és a fiókkör nevében, melyre Csató János alispán válaszolt, utalva a mai ünnep nemzeti jelentőségére és az egyeslet nevében a szíves fogadtatásáért köszönetét fejezte ki. Az alispán lelkes szavait az összegyűlt közönség viharos éljenzéssel fogadta. Ezután kocsiakon megtörténvén a bevonulás az összes vendégek az iskola épületben gyűltek össze. Itt Tornya Lajos körjegyző a balázsfalvi iskola létrehozójának egyik legteljesebb munkása hazafias szavakkal üdvözölte és a reggelire hívta a társaságot. Az iskola egyik tantermében gazdagon feltárlított asztal volt. A háziasszonyi tisztel Tornya Lajosné és Dániel Istvánné legszeretettelőbben teljesítették. A reggel vidám hangulatban folyt le. A társaság azután az iskola épületet és a kertet tekintette meg. — Az ünnepély 12 órakor vette kezdetét. Szabó Sámuel ref. tanár, mint az igazgató választmány kiküldöttje hosszabb és szépen átgondolt tartalmas beszéd kíséretében nyitotta az ünnepet. Lelekes szavakban utalt az iskola hazafias missziójára, különösen az erdélyi fejedelmek e régi tartozkodási helyén, a Bethlen Gábor fejedelem által városi rangra emelt Balázsfalván. Beszéde befejezésül a tanítót és tanítónőt buzdította hivatásuknak odaadó teljesítésére. Szabó Sámuel beszéde nagy hatást idézett elő, a termet szorongásig megtöltő közönség ismételt felújuló éljenekkel kísérte azt; különös tetszést keltett beszédének ama passusa, melyben utalta magyar állam iránt való hazafias érzés ápolására. Id Gáspár János kir. tan. ezután feleskette a két tanítót és a tanítói pálya kiváló fontosságát és nemzeti misszióját ékes szav-

vakban esetele. Végül Török Bertalan m. főjegyző köszönetét fejezte ki mind ama tényezőknél, kik az iskola létesítését lehetővé tették, így az Emkének; a balázsfalvi fiók lelkes vezetőinek és a kolozsvári adakozóknak.

Az ünnepéről, melyen nők is számosan vettek részt emelkedett hangulatban távozott a közönség.

A vendégek közül többen Vánca János görög kath. érseknél tették tiszteletüket. Az érsek lekütelező szíveséggel fogadta a Csató János alispán vezetésével megjelent tisztelőket.

Délután 2 órakor a „Nemzeti szállóban fényes banketetten mintegy 50—60-an vettek részt, hölgyek is számosan.

A felköszöntök sorát Szabó Sámuel nyitotta meg, a királyra mondott felköszöntőjével, melyet a társaság állva hallgatott végig. Felköszöntőket mondottak még: Enyedi Lajos járásbíró az Emkére és az egyesület kiküldöttjére, id. Gáspár János tanfelügyelő Csáky kultusminiszterre, Csató János alispán az Emke elnökére, gr. Bethlen Gáborra, kiemelvén, hogy a nemzetiségi gyanúsítások ellenében legfőbb visszautasítást az elnök ismert jelleme és nézetei nyujtanak; Kovács Gyula a balázsfalvi hazafias magyar nőkre; Török Bertalan az iskola tanítóira. Még számos felköszöntő mondatott.

A bankett folyamán üdvözlő stümgöny érkezett Sztterényi Józseftől, Sylvester Domokostól stb.

Bethlen Gábor gr. elnököt a társaság az iskola megnyitása alkalmával táviratilag üdvözölte.

A társaság kitűnő hangulatban a késő esti órákig együtt maradt. A zenét a gyulafehérvári első zenekar szolgáltatta. A vendégek egy része az estéli vonattal hazautazott, míg többen a táncvizigalomban is részt vettek.

LEVELEZÉS.

Vingárd, 1889 október 26-án.

Tekintetes szerkesztőség!

Örömmel teljesítem ezuttal levelezői tisztelet, mert oly tényről akaram értesíteni t. olvasóit, mely igazí jó magyar szívről tesz tanuságot.

Helyiségünkben t. i. folyó hó 22-én Lepegyán István szegény segédjegyző halt meg, kinek se rokonai se barátai nem voltak, úgy hogy nem akadt senki, ki az elhagyott derék fiatal ember tisztességes temetéséről gondoskodott volna.

De Takács József helyiségünk derék bírja, ki nemcsak Vingárd összes ügyeit dicséretreméltó rendben tudja tartani, de am ott is szívesen és erélyesen tud közreműködni, hol a humanitás és emberszeretet hi, — ki tudta eszközölni, hogy a szegény tisztviselő állásának megfelelően — és általános részvétellel vitessék örök nyugalomra.

A ki ismeri a községek jelen szorult helyzetét, nem fogja kicsinyleni ezen humánus eljárást, hanem velünk megszavazza a derék bírának a jól megérdemelt: éljent!

Azon kívánsággal, hogy Takács József bíró ur még sokáig álljon ügyeink élén, maradtam tek. Szerkesztőség

alázatos szolgálja

S. J.

IRODALOM.

* Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból az eddig megjelent füzetek már majd teljes három kötetet képeznek. Révai testvérek, a vállalat kiadói mintaszert pontossággal jelentetik meg az egyes füzeteket és a mit a nagybecstű gyűjtemény megindítása- kor ígértek, azt szóról szóra be is váltják. Már külső kiállítás dolgában is páratlanok e füzetek. Oly finom, vastag papíron vannak nyomtatva, milyenhez hasonlót a diszkadások terén első helyén álló francziák sem nyujtanak. A mi pedig belértéket illeti, e tekintetben osztatlanul egyforma a sajtó és a nagy közönség véleménye: Mikszáth Kálmán műveinek bírása nélkül a könyvtár csak oly hiányos, mintha abban klaszikusainak munkáit nélkülöznénk. Mert ha áll az a meghatározás, hogy klaszikus az, ami minden időkből és minden körülmények közt egyenlően szép és fenséges, úgy Mikszáth munkái is megérdemlik ezt azt elnevezést, már t. i. abban a válfajban, melyhez művei tartoznak. Nem nagy igényekkel fellépő apró elbeszélések, melyeknek minden során a hamisítatlan, eredeti humor csillámlik keresztül, közbe-közbe néhány sorba szorított, liliputi drámák, melyeknél meg-rázóbbat ritka írói fantázia teremtetett. A most elértünk fekvő 12. és 13-ik füzetekben a „Nemzetes uraimék” gyűjtő név alatt megjelent elbeszélések kötik le figyelmünket és szereznek oly gyönyört, melyet az ismételt elolvasás után csak, még jobban érzünk. Mert Mikszáth

tolla alól oly művek kerülnek ki, melyek mellett első ízben köznyösen halad el talán az ember, de ha egyszer behatol szépségeibe, valóban nehéz azoktól megválnia. — A legmelegebben ajánljuk e munkáknak füzetekben megszerzését, mi annál könnyebb, mert az egyes füzetek csak 35 krba kerülnek. Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci-utca 1.) különben 10 és 20 füzetre kiható előfizetéseket is elfogad félévi 3 frt 50 kr., illetve egész évi 7 frt mellett.

* **Borsay Samu**, nagyenyedi képezdei zene-tanártól egy nagyon érdekes és fülbemászó kerengő jelent meg soprán és tenorhangra zongora kísérettel. Kapható Stein és Horatsik zenemű kereskedésében Kolozsvárt. Ára 60 kr.

* Az „**Egyetemes Regénytár**”-ból a Singer és Wolfner budapesti kiadócégnak e közkezdveltségű vállalatból ismét két kötetet vettünk, a melyek méltóan sorakoznak az eddigelé megjelentekhez úgy a tartalom, mint a csinos és tartós külső által és Hugh Conway „Paulina” című regényének Fáti Béla által eszközölt gondos fordítását tartalmazzák. — A szerző neve már magában véve elég biztosíték arra nézve, hogy a kiadóhivatal ez esetben is hű maradt elvéhez: csak a legkiválóbb irodalmi termékeket nyújtani olvasóinak. Hugh Conway kifogyhatatlan leleményessége, meséinek érdekfeszítő volta és mesteri kézre valló ügyes lebonyolítás bizonyára számos olvasót fog e legújabb művének is szerezni. A csinos vászonkötést két kötet ára 1 forint és kapható minden könyvkereskedésben, ugyancsak az „Egyetemes Regénytár” kiadóhivatalában is (Andrássy-ut 10), ahol előfizetések is elfogadhatók 20 kötetre 10 frt, 10 kötetre 5 frt vagy 6 kötetre 3 frtjával bérmentesen megküldés mellett.

* **Egyházi zene-zeremények.** Beliczay Gyula a budapesti orsz. m. k. zeneakadémia zeneszerzési tanszakának tanára, kinek egyházi szerzeményei a külföld előtt is tekintélyt vívtak ki, ezekből a híres Lipesi Breitkopf és Hörtel féle cég segélyével kiadást rendezett. Egyelőre 10 opus fog 4 részletben megjelenni. Minthogy Beliczay miséje s egyéb művei elismert zenei tekintélyek szerint az egyházi irályt szigorúan betartják s így a hívek a hitát nak fokozását nagyban képesek előmozdítani s mivel miséje felülmúlja az általános elismert klasszikus zeneköltőket hasonló műveinek legnagyobb része: az isteni tisztelet magasztos-sága tekintetéből szerfelett kívánatos lenne, hogy ezek minél szélesebb körökben elterjedjenek. Az összes mű 35 márkába kerül s előfizetheti Szűcs és társ a könyvkereskedésében Budapest hatvani utca 4 sz.

— **Technológiai Lapok.** Szerkeszti és kiadja Táborosky Otto a m. k. technológiai iparmuzeum igazgatója. Megjelent az I. évfolyam 19-ik száma ép olyan érdekes és dus tartalommal, mint az eddig mejelent számok. Előfizetés egész évre 5 frt.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, október 30.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Gyulafehérvár sz. k. város tanácsa ezennel közlirre, teszi hogy azon választott megye bizottsági tagok helyébe, kiknek megbízása a folyó 1889 év végével lejár és a kik az 1892 év végéig választottak közül elhaltak, vagy eltávoztak: az új választások eszközzésére folyó évi novembe rhava 5-ik napja tüzett ki, mely választás a gyulafehérvári választó kerületben az irt napon Méltóságos Barts Ferencz nagyprépost ur elnöklete alatt a városi tanácsház nagytermében fogmegtartatni, és pedig reggeli 9 órától az nap esti 4 óráig, mely határ időn tul szavazat elnem fog adtatik. Egyuttal közlirre tétetik miszerint 6 évre 12 és 3 évre 2 megyebizottsági tag választandó, és választható mind az a kire nézve az 1886 évi XXI. t. cz. 23 §-ában felsorolt kizárási okok fenn nem forognak, választó pedig a város mindazon lakósa, a kik az országgyűlési képviselő választásra jogosultak, ezen évre érvényes állandó névjegyzékébe fel vannak véve, — továbbá közlirre tétetik, hogy a választás ellen az esetleges felszólalások a választástól számítva 15 nap alatt a megyei igazoló-választmányhoz adhatók be. A városi választó kerület legtöbb adótfizető, valamint a kilépő vagy elhalt és eltávoztott bizottsági tagoknak névjegyzéke alól-írott tanácsnál a választás napjáig megtekinthető.

— **Előléptetések.** Ő cs. és apost. királyi Felsege Zorics János ezredest, helyi várpáranesnokot s a 69-ik gyalogdandár parancsnokát vezérőrnagygyá nevezte ki.

— **Püspök ur ó Nagyméltósága** f. hó 23-án Budapestre utazotts ott jelen volt f. hó 24-én Simor János biboros hercegprímás elnöklete alatt tartott azon püspöki értekezleten, melyen fleg a congrua, tanítóképezdek és a tanulmányi alap ügye fordult elő. Ezen értekezlet befejeztével f. hó 25-én Tamási Áron titkára kíséretében székhelyére szerencésen vissza érkezett.

— **Püspök ur ó Nagyméltósága** a csertshondoli rkath. hitközségnek orgona készítésre 80 frtot kegyeskedett utalványozni.

— **Esküvő.** Neumann Pál fogarasi kereskedő november 5-én esküszik a helyi újonnan épült izraelita imaházban örök hűséget Reisz Sarolta kisasszonynak, Reisz Gábor helyi kereskedő kedves leányának.

— **Eljegyzés.** Kirschner Jakab ur Kolozsvárról eljegyezte e hó 21-én Balázsfalván Mendl Hermin kisasszonyt, Özv. Mendl Simonné leányát.

— **A szüret AlsóFehérmegyében.** Magyar-Igenből jelentették: Czelnán, Krakóban, Bocsárdon, Tiborban, Sárdon stb. általában konstatalható, hogy a termes sem marad a tavalyi mögött, sőt mennyiségben határozottan felülmúlja azt. A fajsziölök is dusan meghozták termésüket, a must szesztartalma átlag a Wagner-fokmérő szerint 13—14 fok között vergál, sőt sok helyütt a 15 fokot is meghaladja. A tartós szárazság, a rá következő esős, majd ismét meleg idő szépen kifejlesztette a firtöket. Nagy-Enyeden sem panaszkodnak rossz vagy gyenge termésről, a mi szőlőink pedig néhány-nem művelt szőlő kivételével eléggé öntötte a nedvet, de a minőség már gyengébb volt, mert a Wagner-féle mérő 10—13 között váltakozott.

— **Tisztújítás.** Szászvároson f. hó 22. tartották meg a tisztújítást. Polgármesterré választották Acker Frigyes, első tanácsossá Székely Sándort, második tanácsossá Dávid Danielt, ügyészé dr. Klein Ármint, főjegyzővé Dragits Pétert, aljegyzővé Rideli Róbertet.

— **Honvédelemk leleplezése.** A piskihidi honvédelemknek f. évi november 3-ikán délelött tartandó leleplezési ünnepélyére a bizottság meghívókat bocsátott ki. Az ünnepély programja a következő: Délelött 9—10 óráig istentisztelet a helybeli rom. kath. templomban. Istentisztelet után együttes kivonulás a tornatérre a honvédelemkhez, hol a Déva felől jövő vonat megérkezte után (11¼ órakor) kezdetét veendi a leleplezési ünnepély a következő sorrendben: 1. Jancsó Ernő plébános, bizottsági elnök üdvözlöte a közönséghez. 2. Ünnepi beszéd. Tartja méltóságos gróf Kuun Géza ur. 3. Ének, a helybeli férfiak által. 4. Alkalmi költemény. Irtá és szavalja Jakab Ödön tanár ur. 5. Zene, a helybeli zenekar által. 6. Ima az elhunyt hősökért. Mondja Juhász Izidor piskitelepi ref. pap. 7. Méltóságos Baresay Kálmán ur, Hunyadmegye alispánja átveszi a honvédelemket és átadja megőrzés végett Piskitelep községi előljároságának. Az ünnepélyen elárusítandó „Visszfény, emléksorok a piskihidi honvédelemk fölállításá alkalmából” című füzet (az ünnepély után kapható Jancsó Ernő bizottsági elnöknel) tiszta jövedelme a fedezetlen kiadásokra, esetleg a honvédelemk környékének befőtására fog szolgálni. Koszorukat testületektől és egyesektől szivesen elfogad és a honvédelemkre helyezend a bizottság. Az ünnepélyt Wagner Henrik állomásmellett ti étközjében társasabéd követi; egy teríték ára 0,5 liter borral együtt 1 frt 20 kr, mely összeg a vendég-lősnek fizetendő; különben étlap szerint is étkezhetni. Déltán 3 órakor kivonulás a piskihidhoz. Szászváros felől és vissza a rendes vonatok alkalmasan használhatók fel (reggeli vonattal ide, este vissza). Déva felől épen megfelelő a délelötti vonat felhasználása; visszafelé pedig a Piskiből este 8 órakor Aradfelé induló tehervonatnál ez alkalomra Dévái — remélhetőleg — személyszállítás lesz engedélyezve a rendes menetárak mellett. Hátszeg felől megelőző napon (az állomás mellett szálloda van) vagy pedig tekintettel a visszautazásra legezészerűben kocsival jöhetnek.

— **Tüzek a vidéken.** Gazdag tűzkronikát állithatni össze a lefolyt hétről Alsó-Fehérmegyéből. Tüz eset volt több helyütt szerte a megyében, szerencsére sehol sem járt azonban nagyobb pusztulással. Nagylak községében egy parasztgazda cstre gyült ki s égett le minden, a mi benne volt: takarmány, gazdasági eszközök, ruhanemtek. A szegény gazda kára jelentékeny. Vizaknán egy boglya fogott tüzet s fenyegette a vészhez közel álló épületeket is, de hamar megjelenő tüzőtök a vereskakast elrebbentték. Szentbenedeken, állítólag gyujtogatásból szintén nagy égés volt. A meggyult s leégett takarmány egész éjen át lángolt.

— **Választások a vármegyéken.** Gróf Teleki Géza belügyminiszter körrendeletet intézett a megyékhez, melyben felhívja az egyes törvényhatóságokat, hogy a választást december hó folyamán oly módon ejtsék meg, hogy az új tisztikar január 1-én megkezd-

hesse a működését. E körrendeletében a miniszter lelkükre köti a törvényhatóságoknak, hogy csak olyanokat válasszanak, a kik a megkívánt törvényszerű kvalifikációval bírnak. Érdekes része a körrendeletnek, melyben a következők foglaltatnak: Minthogy pedig a tisztállások betöltésének nem az alkalmazás keresők megéltetési érdekeinek kielégítése, hanem egyedül és kizárólag csak az képezi a célját, hogy a közigazgatási teendők kielégítő ellátása, szakképzett és kifogástalan munkaerők megválasztása által biztosítsassék, azon reményemnek adok kifejezést, hogy a vármegye közönsége, a tisztújító szék alkalmával a „személyi avagy családi érdekeken alapuló jogosulatlan igények mellözésével, csak is oly egyéneket fog bizalmára érdemesíteni”, kik megnyugtató kezeséget szolgáltatnak arra, hogy nagy felelősséggel járó megbízásuknak a köz- és államérdeket minden iráyban kielégítő mértékben lesznek képesek megfelelni. A belügyminiszternek ez a gyöngéd figyelemzetése nem fog tetszeni némely klikknek, de köz-helyesléssel fogadja minden igaz barátja a közigazgatásnak. Ideje valahára szakítani ama rendszerrel, mely pusztán családi okokból legtöbbször hivatlanok és képesitlenek előtt nyitotta meg a közigazgatási pályát, nem kis kárára a közszolgálatnak és az autonomia erkölcsi hitelének. Remélhető, hogy a miniszter figyelemzetéséből levonják a következtetést az ugynevezett klikkek is.

— **A vérhas,** mely utóbbi időben erősen tartotta magát AlsóFehérmegye néhány havasi községében engedett járványszerű mivótából s a legutóbbi héten csupán Ponoron fordult elő néhány eset: összesen 9. Ezek közül hárman pusztultak el.

— **Elhunyt táblabíró.** Szalánczy Lajos nyugalmazott marosvásárhelyi kir. táblai bíró f. hó 15-én Nagyenyeden 56 éves korában meghalt. Az elhunyt hosszas bírói működése alatt közéletmerésben részesült a társas életben, jó modoráért becsülték. Halálát rohamos tüdőszélhűdés okozta.

— **A szüret Olaszországban.** Olaszország bortermeleése jelentékenyen csekélyebb mint a mult évben. Míg ugyanis tavaly a szüret 32.500.000 hektoliter bort eredményezett, addig az idén — hivatalos adatok szerint — csak 22.200.000 hectoliter éretett el.

— **Honvédek szaporítása.** Kolozsvár városában már a jövő hó elején megéva honvéd zászlóaljat fognak áthelyezni Nagy-Enyedről. A város már bérelt is kaszárnyát az áthelyezendő zászlóalj számára addig is, míg az új kaszárnya — melynek építését a tavaszon kezdik meg — elkészül. Szegény AlsóFehérmegye, de erősen rád jár a rud.

— **Kitüntetett jogászok.** A budapesti és a kolozsvári egyetemek jogi korához és a jogakadémiákhoz a közoktatástügyi miniszter, — mint a „Jogtudományi Közöny” értesül, — rendeletet fog intézni az iránt, hogy azon hallgatókat, kik kitünő sikerrel vizsgáltak és kiválóan szorgalmasok voltak, evidenciában tartásák és a névsort évről-évre a ministeriumhoz fölterjessék. A közoktatási miniszter ezen névsort az igazságügyminiszterrel fogja közölni a kinevezéseknél való figyelembe vétel végett. Az igazságügyminiszter tudvalevőleg már május 20-iki beszédében kifejezte hajlandóságát, hogy a tanári testületek által ilyképen kitüntetett ifjakat a kinevezéseknél különösen szemmel fogja tartani. Ennek megvalósítását örömmel üdvözli minden szorgalmas hallgató, mert ez a törekvés megérdemelt jutalma.

— **Felhívás.** Az 1848—49-ki honvédek országos központi egylete idei November havában Budapesten tartandó közgyűlésére a vidéki honvédegyleteket is meghíván — alulírott egylet képviselőtében magam személyesen szándékozom megjelenni, és ott 1848-as bajtársaink segélyezése ügyében beható, érdemleges indítványt tenni. Hogy azt sikeresebben eszközölhessem, felkérem az erdélyrészi honvedegyleteket: sziveskedjenek egyletenként a még életben lévő 1848-as honvédek valamint az ezek között országos segélyre igényt tartható egyének névsorát legkésőbb ezen év november 12-ig hozzám beküldeni. Kolozsvárt, 1889. okt. 24. In c z é d y S a m u e l ezredes, mint a kolozsvári 1848—49-beli honvédek egyleti elnöke.

— **Dr. Concha Győző** elnöklete alatt f. hó 20 án délelött 11 órakor Kolozsvárt intelligens közönség gyült egybe a tavasi képiállítás megbeszélésére. A kiállítás rendezésére egy bizottság küldetett ki a következő egyénekből: Elnök: Dr. Concha Győző, jegyző: Ince József. Tagok: Szász Domokos, Ferencz József, gr. Mikes Miklós, dr. Fináli H., Züllich I., Albach Géza, Gyarmathy Miklós, Dorgó Albert, Haller Rezső, Petelei István, Sárdi István, dr. Békési Károly, Hory Béla, dr. Hegedűs István, Matskási Pál, Sigmund Dezső, Deáky Albert és Peille Róbert. A kiállítás a tornavivoda termében lesz. Aláírási iverk bocsátatnak ki a garancia vállalás iránt. Ez azonban csak formalitás leend, mert azon 800 frt a

mennyi kiadáskép előirányozva van, bizonyára bejő. Ily intelligens magyar közönség, mint a kolozsvári ez iránt semmi kétséget sem hagy fenn. A kiállítás alkalmával mozgalom fog megindulni az iránt, hogy a k. m. társ. tagságra a meglevő 10 mellé, még 90 tag szereztessék, hogy akkor minden második évben joguk legyen (garantia nélkül) a kiállításához.

— **A hagyma becsülete.** Ami értéktelen, rászokták mondani, hogy nem ér egy hagymát, a mely megjegyzéssel a hagyma becsülete is compromittálva volt. Most aztán feljött a csillaga és az ára rendkívüli módon emelkedik, két hét óta 1 frt 40 krról 3 frt 80 krig haladt föl métermázsánként; oka ezen nagy áremelkedésnek az, hogy a külföldön silány hagymatermelés volt, így most több külföldi kereskedő tartózkodik Makón, hogy hagymaszükségeit fűdözze. Makón több kereskedő kapott nagyobb megrendeléseket Angolországból.

— **Őskori lelet Kolozsvárt.** Kolozsvár földjében f. hó 25-én ősrégi őzvíz előtti óriás állatok csontmaradékai kerültek napvilágra. A kőmálájának egyik utczájában Kóváry László az érdeemes történetűdős telkén kavics után ásat azért, hogy a kavicscsal az utczát kővezethesse. Ásás közben a munkások több nagy csontdarabra akadtak, a mit Kóváry is megtudott. Megszemlélte a kiásott csontokat és rögtön megismerte, hogy ezek ősszállatok maradványai. Dr. Koch a leletet vizsgálat alá vette és a következőket konstatálta: A kiásott elkövesült csontok egy mammoth (elephas primigenius) csontvázának csonttöredékei. E töredékek az őzvízelőtti állatóriás fogaiból és lámpár-csontjaiból állanak. Továbbá vannak a leletben egy őslónak (equus primigenius) csontváz-töredékei. A csontokat a kavicsrétegben mintegy két méternyi-mélységben találták. Ez a lelet őslénytani (palentologiai) szempontból rendkívül érdekes és fontos. Ugyanis Kolozsvár határán találtak eddig is mammoth-maradványokat, azonban e mammoth-csontok származása idejét nem lehetett biztosan meghatározni. Az a körülmény, hogy most primigenius ló csontjai társaságában találtak mammoth-csont, kétségen kívül helyezi és határozottan bizonyítja azt, hogy ez a lelet, mint az előbbi mammoth-leletek a diluvialis korszakból származnak.

— **Szerződés Romániával.** Szapáry Gyula gróf földmívelési minisztert, nemcsak az „és“ kérdés menesztette Bécsbe. Bacquehem marquis-val és közös külügyminiszterrel a romániai vám- és kereskedelmi szerződés esetleges megújítását beszélte meg. A Bécsben folytatott eszmecsere első következtése — mint értesülünk — az, hogy Szapáry gróf nemsokára Bukarestbe utazik, hogy a román fővárosban folytassa a tárgyalást a román kormányval.

A zóna dícsősége. A képviselőház pénzügyi bizottságának keddi ülésén hitelesen is értesülhetett a nemzet, hogy a zóna rendszer betöltötté vagy sem. E tekintetben Baross miniszter személyesen tanuskodott a jó eredmény felől. Az új személydíjszabás, melynek indokait részletesen ismertette a miniszter, el is tekintve nagy közgazdasági és kulturális hatásától, pénzügyileg is igen kedvezőnek bizonyult. Augusztus 1-étől október 10-ig másfél millió volt az utasok többlete, a bevételek többlete pedig 441,000 és pedig az eredmény szeptemberben még kedvezőbb volt mint augusztus és október első 10 napjának eredményeiből ítélve, e hónapban még kedvezőbb lesz az eredmény.

— **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelői számára** a nm. kereskedelemügyi m. kir. Miniszterium által az állami közép-ipariskolában rendezett esti tanfolyam f. évi november 2-dik napján fog megnyitani s december hó végéig tart. Tanulóul felvétetnek a 18. életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik már a futók és locomobilkezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A belépőkötől erkölcsi bizonyítvány kívánatik. — A beiratások az intézet helyiségében (Budapest. VIII. kerület, népszínház utca 8 sz.) október 30-án kezdődnek s a hétköznapokon este 6 órától 7-ig, a vasár- és ünnepponokon pedig délelőtt 10 órától 12-ig tartanak. A felvételre jelentkező munkások munkakönyvet s — ha munkában vannak — munkabizonyítványt tartoznak előmutatni. A tandíj 5 frt.

— **A bőr ápolása.** A nagy közönség legtöbbször kétféle szappant vásárol és pedig rozsz olcsót, vagy drágát, melyet finomnak tart. Az első azt hiszik, hogy a szappannak csak az a hivatása, hogy a piszkot lemossa, az utóbbiak pedig azért adnak többet a szappanért, mert jobb illata van. De hogy ezek a szappanok jók és egészségesek-e, azt kevés ember kutatja. Szappan- vagy illatszert gyárosok nem egészségügyi szakférjak és így legfőkébb „finom“ szappant készíthetnek, de egészségeset, mely a bőrt báronyupuhává teszi és annak üdéséget és finomságot ad a bőrnek, minden rendelkezésére áll.

lítja, ily szappant csak orvosi szakférfiu képes készíteni. Dr. Popp J. G. udvari szállítónak 30 kros gyógy-nő-vényszappana mindezekkel a tulajdonságokkal bir. 40 kros napraforgó virág-szappana, mely nem tévesztendő össze a hasonló nevű sötétbarna glicerín-szappannal és vegre 50 kros Vénusz-szappana (Savon imperial de Venus) nemcsak a legfinomabb divat-pipere-szappanok, hanem tartósságuk, illatuk és a bőrt finomító tulajdonságaik által rendkívül kedveltek is. — E szerek kaphatók: Mi-

helyes Zs. Fröhlich Gyula, Nagy József gyógyszer-táraikban.

Szerkesztői üzenet.

A. R. Budapest. Nem közölhető, más téren jobbak jöttek.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

AVÉD JAKÓ.

Kiadók: **PAPP és FERDINÁND.**

Nyiltér*)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2504 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik Depot G. HENNEBERG (K. und K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szer.

235—1889. tkvi.

447 I-I.

Arverezési hirdetmény.

A n.-enyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által ügyvéd Izekutz Jánosnak ifj. Kovrig Miklós hagyatéka elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 81 frt 20 kr tőkekövetelés és ennek 1884 szeptember hó 24-ik napjától járó 6% kamatai, 28 frt 75 kr per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő ifj. Kovrig Miklósnak az Elekes-i 33 tkjben A 1-46 rsz. a. foglalt ingatlanokból 1/3-ad rész jutalékára 507 frt 2 kr. megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverés 1889. évi november hó 23 ik napján délelőtt 10 órakor Elekes községe házában fog megtartani.

Arverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válto után 30 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a n.-enyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Az árverezési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróságnál, mint telekkönyvi hatóságnál és Elekes község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Nagy-Enyeden, 1889. Martius 4-én.

A kir. albiró.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztárirésztvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

L ö r y J.

banküzlete
Budapest, IV., hatvani-utca 17.
444. 10-8.

Sz. 3869—1889. tkvi.

476 I-I

Árverési hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy a n.-szebeni általános takarékpénztár végrehajtónak Koczai Gelea Izidor és neje végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 2914—1889. tkvi sz. alatt elrendelt árverés nem 1889. évi december 1-én, hanem 1889. évi december 16-án fog megtartani.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Gyulafehérvártt, 1889. okt. 17.

Gérászim János, t. e. bíró

Óvja meg lovait
a nedvesség és hidegségtől.
Az első és legnagyobb

lótakaró-gyár
főraktára

tartós nehéz és solid takaróit következő bámulatos olcsó áron szállítja:

Legfinomabb lőtakarók

kbltül 190 cm. hosszú és 130 cm. széles — szitركة alapszínű és élénk színiű szélékkel, stírtű, meleg darabonként csak

1 frt 80 kr.

Ugyanazok 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles darabonként csak 2 frt 30 kr.

Elegáns kénsárga kocsitakarók

négy színnel, fekete-piros vagy kék-piros szélékkel kb. 2 m. hosszú 1 1/2 m. széles drbja csak

2 frt 80 kr.

Pompás sárga dupla takarók, uraságok számára — mint pompás szőnyeg is használható, darabja csak **3 frt 80 kr.**

Több mint 100 elismerő levél.
„Sziveskedjék a lovasság részére minélhamarabb 10 db kénsárga takarót a 2 frt 80 kr minőt már rendeltek, beklüdeni“.

Os. kir. lovas ezred 4.

Gyors elszállítás postán, vasuton vagy hajón utánvétel vagy az összeg előleges beklüdenése mellett. Czím:

Lőtakaró-gyár-raktár
RAUSCHER EDMUND,
Bécs, Weissgärber Nr. 13.
455. 5-12.

Rövid használat után nélkülözhetetlen fogtisztító szer.

A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CRÈME** (hatóságilag vizsgálva)

KALODONT

Sarg F. A. fia és társa
cs. k. udvari szállító Bécsben.

Kapható gyógyszerháznál stb. 1 db 35 kr.
Gyulafehérvártt Salmen Frigyes és Miklóssy József uraknál.
492. 13-10.

Nincs köhögés többé!

Régi kipróbált háziaszer egyedül a
TIETZ OSZKÁR-féle

hagyma-bonbons,
köhögés, rekedtség, nyálka ellen gyorsan segít.

Csak bonbonsom különleges ő-szedálitása — biztosítja a sikert, — vigyáznál kell tehát **Tietz Oszkár** név- és a hagyma-jegyre. — Minden másféle értéktelen, káros utánzás. 454 5-12. 22-30 krnyi csomagokban.

Főraktár: Krizán F. gyógyszerész Krámsi-rben. Szászvároson Vlad N. Petrozseny Gerbert Guido gyógyszerészeknél.